

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, v právnej veci žalobcu: **Ing. J.**, proti žalovanému: **Ing. R. o zaplatenie 119 890 Sk s prísl. zo zmenky**, vedenej na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 15Cb 464/01, na mimoriadne dovolanie Generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. mája 2007 č. k. 2 Obo 204/2006-239 rozhodol

t a k t o :

Mimoriadne dovolanie **z a m i e t a**.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 18. mája 2006 č. k. 15Cb 464/2001-210 rozhodol, že zmenkový platobný rozkaz Krajského súdu v Žiline zo 17. mája 2001 č. k. 15Zm 14/2006-10 ponecháva v platnosti. Žalovaného zaviazal povinnosťou nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 83 028,40 Sk na účet JUDr. M. do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 18. mája 2006 č. k. 15Cb 464/01-210 rozhodol rozsudkom z 30. mája 2007 č. k. 2 Obo 204/2006-239 tak, že napadnutý rozsudok vo veci samej potvrdil. V časti týkajúcej sa náhrady trov konania rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov prvostupňového konania vo výške 63 586,40 Sk k rukám právneho zástupcu žalobcu. Žalovanému súčasne uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 8 788,-- Sk do troch dní.

Na odvolanie žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 30. mája 2007 č. k. 2 Obo 204/2006-239 rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdil. V časti týkajúcej sa náhrady trov konania rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi trovy prvostupňového konania vo výške 63 586,40 Sk do troch dní, rozhodol tiež o náhrade trov odvolacieho konania. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku, pokiaľ ide o náhradu trov konania uviedol:

Odvolací súd v zmysle ust. § 220 O. s. p. zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa náhrady trov prvostupňového konania tak, že priznal žalobcovi náhradu trov konania vo výške 63 586,40 Sk, keď priznal náhradu trov právneho zastúpenia predchádzajúcim právnym zástupcom vo výške 39 358,40 Sk a náhradu trov konania právneho zastúpenia terajším právnym zástupcom vo výške 24 228,-- Sk. Odvolací súd nepriznal žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia za úkony právnej pomoci vykonané v rozpore s ust. § 142 ods. 1 O. s. p., t. j. vykonané v rozpore s potrebou účelného uplatnenia práva, keď žalobca neuviedol žiadny relevantný dôvod na výmenu právneho zástupcu v priebehu konania a potrebu porady a ďalšej porady s právnym zástupcom, prípadne vypracovanie právneho rozboru.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania za 1 úkon právnej pomoci (účasť na odvolacom pojednávaní dňa 30. mája 2007) 4 250,-- Sk + 164,-- Sk režijný paušál, cestovné náhrady v cene verejnej leteckej dopravy spoločnosťou S. 2x 999,-- Sk = 1 998,-- Sk, nakoľko použitie osobného motorového vozidla na vzdialenosť Bratislava-Košice a späť nie je vzhľadom na náklady účelné, a 8 x 297,-- Sk = 2 376,-- Sk náhradu za stratu času, spolu 8 788,-- Sk v zmysle ust. § 10 ods. 1, § 14, § 16 a § 17 vyhl. č. 655/2004 Z. z. Ostatné uplatnené náhrady odvolací súd ako neúčelne vynaložené nepriznal.

Na podnet žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu v časti, ktorou bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa a rozhodnutie o trovách odvolacieho konania podal mimoriadne dovolanie Generálny prokurátor Slovenskej republiky a navrhol ho v tejto časti zrušiť a vec

v rozsahu zrušenia vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Na zdôvodnenie mimoriadneho dovolania Generálny prokurátor uviedol:

Pokiaľ ide o zmenu rozhodnutia prvostupňového súdu vo výroku o trovách prvostupňového konania, odvolací súd tento postup odôvodnil tým, že žalobca neuviedol žiadny relevantný dôvod na výmenu právneho zástupcu v priebehu konania a následné úkony právnej pomoci boli vykonané v rozpore s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. S takýmto právnym názorom najvyššieho súdu nemožno súhlasiť. Ako vyplýva z citovaných ustanovení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii, každý má právo na poskytnutie právnych služieb, o ktoré môže požiadať ktoréhokoľvek advokáta. V právnom poriadku Slovenskej republiky nie je zakotvená povinnosť účastníka konania oznámiť súdu alebo protistrane v spore zmenu právneho zástupcu a uvedenie dôvodu, z akého sa tak stalo.

Domnievam sa, že v predmetnej veci nešlo o nejakú špekulatívnu výmenu právneho zástupcu, vykonanú tesne pred skončením konania, v snahe „vyrobiť“ ďalší úkon právnej pomoci. Ku zmene právneho zástupcu došlo len jedenkrát, a to na základe plnomocenstva zo dňa 6. februára 2006. V konaní pred Krajským súdom v Žiline bolo ešte vykonané pojednávanie dňa 5. apríla 2006 a dňa 18. mája 2006.

Z uvedeného dôvodu i v prípade, že by odvolací súd nepovažoval vykonanie dvoch porád s klientom a vypracovanie právneho rozboru za úkony vykonané v súlade s potrebou účelného uplatnenia práva, novému právnemu zástupcovi patrí minimálna odmena za prevzatie a prípravu zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, keď sa v záujme náležitého presadzovania práv a záujmov klienta musel oboznámiť s doterajším priebehom konania.

Konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný (R111/1998).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozpore s povinnosťou náležitého odôvodnenia rozhodnutia však ani presne neuviedol, za ktoré úkony právnej pomoci vykonanej advokátom JUDr. M. priznal žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia, t. j. z odôvodnenia rozsudku

nemožno zistiť ako súd dospel k sume 24 228,-- Sk. Rozhodnutie o trovách prvostupňového konania je tak nepreskúmateľné.

Pokiaľ ide o rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. mája 2007 č. k. 2 Obo 204/2006 v časti výroku o náhrade trov odvolacieho konania, uvádzam nasledovné:

Podľa citovaného ustanovenia § 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za písomné podanie na súd týkajúce sa veci samej. Na č. 1. 225 spisu je založené oznámenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky adresované advokátovi JUDr. M. o tom, že v prejednávanej veci žalovaný podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie, ktorého odpis odvolací súd súčasne doručil. Právny zástupca žalobcu bol súčasne poučený o možnosti podať k odvolaniu vyjadrenie v lehote do 10 dní od doručenia tohto oznámenia. JUDr. M. následne zaslal Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky vyjadrenie k odvolaniu žalovaného (č. 1. 228 spisu).

Na základe týchto skutočností nie je možné súhlasiť s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi neprislúcha náhrada za uvedený úkon právnej pomoci. Vypracovanie vyjadrenia k odvolaniu podanému protistranou je štandardný úkon právnej pomoci, ktorý jednak je v súlade s povinnosťou advokáta presadzovať práva a záujmy klienta a jednak napomáha rýchlosti celého konania tým, že odvolací súd sa už pred pojednávaním oboznámi so skutkovými a právnymi závermi strán.

Za nepreskúmateľné ďalej považujem rozhodnutie odvolacieho súdu o cestovných náhradách právneho zástupcu žalobcu. Súd neuviedol, ako dospel k sume 1 998,-- Sk za obojsmernú letenku na trati Košice-Bratislava, keď je všeobecne známou skutočnosťou, že cena letenky závisí od rôznych faktorov, okrem iného aj od času rezervácie. Predvolanie na pojednávanie konané dňa 30. mája 2007 bolo právnenému zástupcovi žalobcu doručené dňa 24. apríla 2007. Z rozhodnutia súdu nemožno zistiť, či ním určená cena verejnej leteckej dopravy je správna.

Vzhľadom na charakter verejnej leteckej dopravy a frekvenciu leteckého spojenia medzi Košicami a Bratislavou bolo podľa môjho názoru povinnosťou súdu v odôvodnení

rozsudku uviesť konkrétne letecké spojenie, ktoré mal podľa názoru súdu právny zástupca žalobcu využiť. Rozhodnutie je tak aj v tejto časti nepreskúmateľné.

Na základe vyššie uvedeného za podmienok uvedených v § 243e ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. b/, c/ O. s. p. podávam na základe podnetu účastníka konania mimoriadne dovolanie proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. mája 2007 č. k. 2 Obo 204/2006 v časti výroku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa náhrady trov prvostupňového konania.

Žalobca v písomnom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že sa s ním plne stotožňuje.

Žalovaný navrhol mimoriadne dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10 ods. 4 O. s. p.) mimoriadne dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v jeho napadnutej časti, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je dôvodné.

Dovolací súd sa stotožňuje s právnym názorom odvolacieho súdu, že žalobcovi nepatrí náhrada trov právneho zastúpenia za úkony právnej pomoci vykonané v rozpore s ust. § 142 ods. 1 O. s. p., t. j. trovy, ktoré neboli vynaložené účelne na uplatňovanie práva. V danom prípade správne odvolací súd za neúčelné považoval trovy právneho zastúpenia súvisiace s výmenou advokáta. Odvolací súd pritom nespochybnil právo účastníka konania na výmenu advokáta v občianskom súdnom konaní, pretože v zmysle ust. § 20 ods. 1 zák. č. 586/2003 Z. z. o advokácii, každý má právo na poskytnutie právnych služieb a môže o ne požiadať ktoréhokoľvek advokáta. To však neznamená, že neúspešný účastník konania je povinný nahradiť všetky trovy predstavujúce odmenu ďalšieho advokáta. Aj keď v zmysle § 14 ods. 1 písm. a/ vyhl. č. 655/2004 Z. z. odmena advokátovi patrí aj za úkon, spočívajúci v prevzatí a príprave zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, túto časť odmeny nemožno považovať za účelne vynaložené trovy v prípade, ak účastník konania bez vážneho dôvodu vymenil advokáta (za takýto vážny dôvod by mohlo ísť vtedy, ak predchádzajúci advokát napr. ukončil advokátsku činnosť). Týmto spôsobom totiž dochádza k navýšeniu trov konania, pričom

neúspešný účastník by hradil duplicitne tie isté trovy konania. Teda nie je možné spravodlivo žiadať, aby úspešný účastník mal právo na náhradu uvedených trov konania. V tomto smere nie je podstatné to, či účastník konania výmenu advokáta urobil špekulatívne alebo účelovo, s cieľom navýšiť trovy konania, alebo či to urobil v konaní iba raz alebo viackrát. Jednoducho týmto postupom duplicitne narastajú trovy, ktoré navýšenie nemožno považovať za trovy účelne vynaložené v zmysle ust. § 142 ods. 1 O. s. p. (okrem výnimiek uvedených vyššie). V danom prípade preto dôvodne odvolací súd za neúčelné považoval aj úkony nového advokáta spočívajúce v porade a ďalšej porade s klientom, ako aj vypracovanie právneho rozboru.

Pokiaľ dovolateľ namieta, že prvostupňové trovy sú nepreskúmateľné čo do čiastky 24 228,-- Sk, toto vyčíslenie je potrebné posudzovať v spojitosti aj s podrobným odôvodnením prvostupňového rozhodnutia. Súd prvého stupňa trovy nového advokáta vyčíslil vo výške 43 686,-- Sk, ktoré pozostávali jednak z odmeny za jednotlivé úkony právnej pomoci a jednak z nákladov na cestovné a stratu času. Odvolací súd len v tejto časti rozsudok zmenil tak, že namiesto sumy 43 686,-- Sk priznal žalobcovi sumu 24 228,-- Sk, ktorá suma pozostáva v zmysle vyčíslenia v prvostupňovom zdôvodnení z náhrady straty času, z náhrady za cestovné a dva úkony právnej pomoci. Dôvodná nie je ani námietka odvolateľa týkajúca sa trov odvolacieho konania. Odvolací súd bol oprávnený na základe vlastnej úvahy a vlastných poznatkov posúdiť efektívnosť a účelnosť nákladov na cestovné, keď tieto nepriznal vo výške nákladov na cestu autom z Košíc do Bratislavy a späť, ale priznal vo výške ceny bežnej letenky na tejto trase. Vo vyčíslení trov odvolacieho konania z 28. mája 2007 (č. l. 235) je uvedený ako úkon aj vypracovanie vyjadrenia k odvolaniu (č. l. 228-230). Podľa odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, odvolací súd aj tento úkon zrejme považoval za neúčelný, aj keď ho výslovne v odôvodnení neuvádza. Zo strany odvolacieho súdu v tomto smere ide síce nie o štandardný postup, avšak ani takýto postup ust. § 142 ods. 1 O. s. p. nevylučuje, a preto dovolací súd neakceptoval ani túto námietku dovolateľa.

Na základe uvedených dôvodov dovolací súd podľa ust. § 243i ods. 2 v spojení s § 243b ods. 1 mimoriadne dovolanie zamietol. Dovolací súd rozhodol uznesením, keďže rozhodnutie sa netýka veci samej (§ 243b ods. 4 O. s. p.).

Úspešný účastník, t.j. žalovaný náhradu trov dovolacieho konania neuplatnil, a preto táto náhrada mu nebola priznaná.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. novembra 2009

JUDr. Juraj Seman, v. r.
predseda senátu